TAARIFA YA WAKURUGENZI NA TAARIFA YA MAHESABU KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

YALIYOMO **UKURASA**

1.	Yaliyomo	1
2.	Taarifa Muhimu za Kampuni	2
3.	Taarifa ya Wakurugenzi	3
4.	Taarifa ya Wakaguzi wa Mahesabu	9
5.	Taarifa ya Mapato na Matumizi	11
6.	Mizania	12
7.	Taarifa inayohusu Mtiririko wa Fedha	13
8.	Maelekezo kuhusu Mabadiliko kwenye Mtaji	14
9.	Maelezo juu ya Hesabu kwa Mwaka ulioishia tarehe 31/10/2017	15

TAARIFA ZA KAMPUNI ZILIZOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

Kampuni imesajiliwa nchini Tanzania chini ya Sheria ya Makampuni (Sura ya 12 ya mwaka 2002).

OFISI KUU NA ILIYOSAJILIWA:	Barabara ya Zima Moto S. L. P 3010, Arusha. *www.tfa.co.tz*
BENKI:	CBA (T) Limited Tawi la Arusha S. L. P 2715 **Arusha.** CRDB Bank PLC Tawi la Arusha S. L. P 3150 **Arusha.** NMB Limited Tawi la ClockTower S. L. P 3096 **Arusha.**
MWANASHERIA WA KAMPUNI	M/s Knit & Audit Law Offices. S. L. P 8003 Arusha.
KATIBU WA KAMPUNI:	Pendo Jacob S. L. P 3010 **Arusha.**
WAKAGUZI WA MAHESABU:	Ndamallya & Company, Certified Accountants, Authorised Auditors & Tax Consultants, S. L. P 340, **Arusha.**

TAARIFA YA WAKURUGENZI KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

Wakurugenzi wanawasilisha ripoti yao pamoja na taarifa ya mahesabu yaliyokaguliwa ya mwaka ulioishia tarehe 31 Oktoba, 2017.

USAJILI

Kampuni imesajiliwa nchini Tanzania chini ya sheria ya makampuni kama kampuni ya uma ambayo ina wanachama wengi na ina hati ya usajili nambari 1826.

DIRA PAMOJA NA DHAMIRA

Dira na Dhamira ya kampuni ni kuuza na kusambaza bidhaa ambazo zina ubora wa hali ya juu pamoja na kutoa huduma yenye weledi kwa wateja wake wote; kuhakikisha kwamba wanachama wake wanapata faida kutokana na uwekezaji wao; kuwa muajiri ambaye ni chaguo la wengi na kuwawezesha wadau wake wote pamoja na jumuia kwa ujumla kupata mandeleo.

MAADILI YA MSINGI

Ili kutekeleza dira pamoja na dhamira ya TFA PLC Bodi ya Wakurugenzi pamoja na menejimenti inazingatia maadili ya msingi yafuatayo:

- Uaminifu na Uweledi
- Uwazi
- Uwajibikaji
- Kuzingatia na kutekeleza sera ya wajibu wa kijamii na
- Kuwajali wote ambao huduma na shughuli zetu zinawagusa kwa njia moja au nyingine

SHUGHULI KUU

Shughuli kuu za kampuni ni biashara ya reja reja ya pembejeo za kilimo pamoja na bidhaa nyinginezo na kupangisha majengo ya biashara.

MIPANGO YA MAENDELEO YA SIKU ZA BAADAYE

Kampuni itaendelea kuongeza faida kwa kupanua wigo wa biashara yake na kuhakikisha uwepo wa bidhaa bora. Huduma kwa wateja wote zitaboreshwa na kuimarishwa na kipaumbele kitatolewa kwa bidhaa ambazo tayari zimeongezwa thamani. Kampuni itapanua wigo wa huduma zake kwa kuongeza bidhaa zake sokoni ikizingatia gharama kwa makini.

TAARIFA YA WAKURUGENZI KWA KIPINDI KILICHOISHIA TARE 31 OKTOBA 2017

UTAWALA BORA WA KAMPUNI

Bodi ya Wakurugenzi inajumuisha Wakurugenzi sita (6) ambapo mmoja wao anashikilia wadhifa wa Mkurugenzi Mtendaji. Bodi ya Wakurugenzi inawajibika na shughuli zote za kampuni ikiwa ni pamoja na, kutambua na kuainisha maeneo yote ambayo yanaweza kuwa na athari kwenye utendaji pamoja na kwenye utekelezaji wa majukumu ya kampuni; kuchunguza na kufuatilia maamuzi yote ya kuwekeza, kuhakiki masuala muhimu ya kifedha. Aidha ni jukumu la wakurugenzi kutathmini utendaji wa kampuni kwa makini na kuhakiki uwekezaji wote ambao unafanywa na kampuni ikizingatia kwa makini masuala yote ya fedha. Pamoja na hayo yote, Bodi ya Wakurugenzi inalo jukumu la kutathmini utendaji wa kampuni kulingana na mpango mkakati wake.

Wakurugenzi wanao wajibu wa kuhakikisha kwamba kampuni ina mfumo thabiti wa ndani wa kusimamia utekelezaji wa sera na taratibu za matumizi yote ya kampuni kwa kuzingatia misingi ya utawala bora.

Bodi ya Wakurugenzi inaukaimu uongozi wa siku hadi siku wa shughuli zote za kampuni kwa Mkurugenzi Mtendaji ambaye husaidiwa na menejimenti ya Kampuni kwenye kutekeleza majukumu hayo. Menejimenti inalo jukumu la kuendesha shughuli zote za kampuni kwa weledi wa hali ya juu. Ni jukumu la menejimenti kuhakikisha kwamba kampuni inazingatia kwa ukamilifu misingi yote ya utawala bora. Wakurugenzi wanatambua pamoja na kuelewa fika umuhimu ya uadilifu, uweledi, uwazi, pamoja na uwajibikaji.

MTAJI WA KAMPUNI
Mtaji wa kampuni ni hisa ambazo zina jumla ya thamani ya TZS 2.5 bilioni pamoja na akiba iliyopo hivi sasa.

MATOKEO YA BIASHARA PAMOJA NA GAWIO
Matokeo ya biashara yameainishwa kwenye ukurasa wa kumi na moja (11). Wakurugenzi hawapendekezi toleo la gawio kwa mwaka huu.

USIMAMIZI WA ATHARI ZINAZOWEZA KUJITOKEZA PAMOJA NA UTHIBITI WA NDANI
Bodi ya Wakurugenzi inawajibika na usimamizi wa athari zote ambazo zinaweza kuikabili kampuni pamoja na kuandaa na kuweka misingi bora ya uthibiti wa ndani. Menejimenti kwa upande wake inajukumu la kuhakikisha kwamba kampuni inayo mipango mathubuti ya kusimamia athari hizo pamoja na kuchukua hatua stahiki za uthibiti wa ndani ili kuhakikisha kwamba:-

- Shughuli zote za kampuni zinaendeshwa kwa ufanisi wa hali ya juu;
- Mali zote zinalindwa kikamilifu;
- Shughuli zote zinaendeshwa kwa kuzingatia matakwa ya sheria;
- Taarifa za mahesabu ni sahihi na za kuaminika;
- Biashara ya kampuni na kuwa endelevu hata pale ambapo hali ya biashara kwa ujumla
- Tabia ya kuwajibika kwa wadau wote

Umahiri wa sera zote za uthibiti wa ndani unategemea kwa kiwango kikubwa utendaji ambao unazingatia kwa kikamilifu taratibu na maadili ambayo yamewekwa. Siku zote kuna uwezekano wa baadhi ya wafanyakazi wa kampuni kukiuka masharti hayo muhimu. Ijapokuwa hakuna taratibu za uthibidi wa ndani ambazo zinaweza kuhakikisha kwamba taarifa ambazo siyo sahihi au hasara isiyo ya lazima, haitokei, mfumo wa taratibu za uthibiti wa ndani za TFA PLC zinaipa Bodi ya Wakurugenzi uhakika kwamba taratibu zilizopo zinafanya kazi kwa ufanisi mkubwa.

KUKAIMU

Malengo ya kampuni yanabuniwa na kukubaliwa na Bodi ya Wakurgenzi ambayo huya kaimu malengo hayo kwa menejimenti kwa utekelezaji. Kampuni inao muundo ambao uko wazi na unahikikisha kwamba viwango vya madaraka pamoja na idhini kwenye ngazi mbali mbali za uongozi vimewekwa wazi.

BAJETI

Kila mwaka Menejimenti hutayarisha bajeti za kina na hatimae bajeti hizo hujadiliwa, kukubaliwa na kupitishwa na Bodi ya Wakurugenzi. Bajeti za kila mwaka hutayarishwa kutokana na matakwa na matarajio ya mpango mkakati wa kampuni. Wafanyakazi wenye uwezo unaotakikana huajiriwa kutokana na utaratibu wa ajira pamoja mfumo wa tathmini ya utendaji mfumo ambao huainisha mahitaji ya elimu na mafunzo kwa wafanyakazi. Mafunzo hayo hutolewa kwa wafanyakazi ndani ya kampuni pamoja na kwenye taasisi nyinginezo nje ya kampuni na hivyo kuimarisha ujuzi pamoja na uwezo wa wafanyakazi wote wa kampuni.

UTHIBITI WA NDANI (INTERNAL AUDIT)

Kitengo cha uthibiti wa ndani kimeanzishwa tena kutokana na kukua na kupanuka kwa shughuli za kampuni. Kitengo hicho kina jukumu la kutathmini hatari zilizopo kwenye shughuli za Kampuni na kuthibiti usimamiaji. Kitengo kinahakikisha kwamba mapendekezo ambayo yana yawasilishwa kwa menejimenti yana fanyiwa kazi na kutekelezwa kwa ukamilifu. Meneja Uthibiti wa Ndani (Manager Internal Audit) anawajibika kiutendaji kwa Mkurugenzi Mtendaji lakini taarifa zake huwasilishwa moja kwa moja kwenye Bodi ya Wakurugenzi.

HALI YA KIFEDHA

Bodi ya Wakurugenzi inathibitisha kwamba taratibu pamoja na miongozo yote ya kiuhasibu imefuatwa kwenye utayarishaji wa taarifa hizi za fedha ambazo zimetayarishwa kwa kuzingatia mfumo wa kihasibu unaozingatia kwamba kampuni itaendelea kuwepo (***going concern basis***) kwa muda mrefu. Bodi ya Wakurugenzi inaridhika kwamba Tanganyika Farmers' Association PLC inazo rasilimali za kutosha kuiwezesha kampuni kuendelea kuwepo kwa muda mrefu sana.

USTAWI WA WAFANYAKAZI

Uhusiano kati ya Menejimenti na Wafanyakazi

Uhusiano kati ya menejimenti na wafanyakazi uliendelea kuwa mzuri kwa kipindi chote cha mwaka 2017. Hakuna migogoro yoyote ile ya ajira na utumishi uliopokelewa na Menejimenti ambao haujatatuliwa ndani ya mwaka huo. Kuna muendelezo wa mauhusiano bora kati ya Menejimenti na wafanyakazi.

KAMPUNI NI MWAJIRI AMBAYE ANAZINGATIA SERA YA NAFASI ZA AJIRA SAWA KWA WOTE BILA UBAGUZI

Kampuni inatoa fursa sawa kwa wote kupata ajira bila ya ubaguzi wowote ule na inahakikisha kwamba ajira inatolewa kwa wale ambao wanastahili bila ya kutumia vigezo vya jinsia, hali ya ndoa, kabila, dini, pamoja na ulemavu ambao haumpunguzii mhusika uwezo wa kutekeleza majukumu yake ya kazi.

MISAADA YA KIFEDHA

Mikopo, malipo ya awali ya mishahara na misaada mingineyo ya kifedha inatolewa kwa wafanyakazi wa kudumu kwa kutegemea tathmini ya tatizo husika na uwezo wa kampuni kwa wakati husika.

MPANGO WA MASLAHI KWA WAFANYAKAZI

Kampuni inalipa michango kwenye mashirika ya hifadhi ya jamii kwa mujibu wa sheria. Michango hiyo inatambulika kama mpango wa maslahi kwa wafanyakazi. Wastani wa idadi ya wafanyakazi kwa mwaka huu ilikuwa ni wafanyakazi 51.

MAHUSIANO YA KIBIASHARA PAMOJA NA MALIPO KWA WATU WALIO KARIBU NA KAMPUNI

Malipo yote ambayo walilipwa watu wa karibu na kampuni ikiwa ni pamoja na malipo yote ambayo walilipwa wakurugenzi, yameonyeshwa wazi kwenye elezo nambari 9 la mahesabu haya.

UWIANO WA JINSIA

Kampuni ni mwajiri ambaye anatoa fursa za ajira sawa kwa watu wote bila ubaguzi. Hivyo TFA PLC inatoa fursa sawa kwa wote kupata ajira bila ya ubaguzi wowote ule na inahakikisha kwamba ajira inatolewa kwa wale ambao wanastahili bila ya kutumia vigezo vya jinsia, hali ya ndoa, kabila, dini, pamoja na ulemavu ambao haupumpunguzii mhusika uwezo wa kutekeleza majukumu yake ya kazi.

MPANGO WA KUTHIBITI MAZINGIRA

Kampuni inatathmini kwa karibu athari ambazo shughuli zake zinaweza kusababisha kwenye mazingira hususani kwenye matumizi ya nishati, maji na uzalishaji taka. Kampuni inahakikisha kwamba inapunguza kwa kiasi kikubwa athari zozote zile za mazingira na kuhakikisha matumizi bora ya maeneo yake kwa kuzingatia kwamba taka zote zinatupwa ipasavyo.

TAMKO KUHUSU MAJUKUMU YA WAKURUGENZI KUHUSIANA NA MAHESABU HAYA

Kwa mujibu wa sheria za Makampuni Na. 12 ya mwaka 2002, Wakurugenzi wanao wajibu wa kutayarisha taarifa za kifedha ambazo zinaonyesha hali halisi ya kampuni pamoja na matokeo ya biashara yake kila mwisho wa mwaka wa fedha. Vile vile wakurugenzi wanao wajibu wa kuhakikisha kwamba kampuni inaweka na kutunza kumbukumbu sahihi za mahesabu ambazo zinaonyesha hali sahihi ya kifedha na kwamba taarifa hizo zinakidhi matakwa ya sheria hiyo. Aidha wakurugenzi wanao wajibu wa kutunza na kulinda mali zote za kampuni.

Wakurugenzi wanawajibika kulinda mali zote za kampuni na hivyo inawalazimu kuchukua hatua madhubuti kukabiliana na ubadhirifu pamoja na ukiukwaji wa sheria na taratibu. Wakurugenzi wanalo jukumu la kutayarisha taarifa za fedha ambazo ni za ukweli na sahihi.

MENEJIMENTI

Menejimenti ya kampuni inaongozwa na Mkurugenzi Mtendaji na imegawanywa kwenye idara zifuatazo:

- Idara ya Uthibiti wa Ndani (Internal Audit Department) ;
- Idara ya Fedha na Utawala (Finance and Administration Department);
- Idara ya Mauzo na Masoko (Sales and Marketing Department);
- Idara ya Majengo (Property Department).
- Idara ya masuala ya Kikampuni (Corporate Department).

TAARIFA YA WAKURUGENZI KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

WAKURUGENZI NA UMILIKI WAO WA HISA ZA KAMPUNI

Wakurugenzi

Wakurugenzi wafuatao walitumikia kampuni kutoka tarehe 1 Novemba 2016 hadi tarehe ya taarifa hii:

S/N	JIna	Wadhifa	Tarehe ya kuchaguliwa/ kuteuliwa	Uraia
1.	Mr. Peter E. Sirikwa	Mwenyekiti	30/4/2016	Mtanzania
2.	Mrs. Cathy-Elizabeth S. Long'Iway	Naibu Mwenyekiti	30/4/2016	Mtanzania
3.	Mr. Walter S. Maeda	Mjumbe	30/4/2016	Mtanzania
4.	Mr. George B. Lupembe	Mjumbe	30/4/2016	Mtanzania
5.	Mr. Stanley J. I. Mwanri	Mjumbe	30/4/2016	Mtanzania
6.	Mr. Justin M. Shirima	Mkurugenzi Mtendaji	03/1/2017	Mtanzania

Kwenye mwaka ambao tunauongelea Bodi ya Wakurugenzi ilifanya jumla ya mikutano kumi (10).

UMILIKI WA HISA ZA KAMPUNI

Wakurugenzi wanamiliki hisa za kampuni kama ifuatavyo

S/N	Jina	Idadi ya hisa
1.	Mr. Peter E. Sirikwa	970
2.	Mrs.Cathy-Elizabeth S. Long'Iway	15
3.	Mr. Walter S. Maeda	5,270
4.	Mr. George B. Lupembe	50
5.	Mr. Stanley J. I. Mwanri	965

WAKAGUZI WA MAHESABU

M/s Ndamallya & Company Auditors waliteuliwa kwa mujibu wa kifungu cha 170(1) cha sheria ya Makampuni Na. 12 ya mwaka 2002 nao wameonyesha nia yao ya kuendelea na kazi hiyo kwa mujibu wa kifungu cha 170(2) cha sheria ya Makampuni Na. 12 ya mwaka 2002.

Kwa Amri ya Bodi ya Wakurugenzi

-------------------------------------	-------------------------------------
Mwenyekiti	**Mkurugenzi Mtendaji**
23/10/2018	23/10/2018

TAARIFA YA WAKAGUZI WA MAHESABU KWA WANACHAMA WA TANGANYIKA FARMERS ASSOCIATION PLC

Kwa wanachama wa
TANGANYIKA FARMERS' ASSOCIATION PLC

Tumekagua mahesabu ya TANGANYIKA FARMERS' ASSOCIATION PLC ambayo yamejumuisha taarifa ya hali ya kifedha kama ilivyokuwa mnamo tarehe 31 OKTOBA 2017, taarifa ya faida na hasara, taarifa ya mabadiliko kwenye mtaji, pamoja na taarifa ya mtiririko wa fedha kwa kipindi hicho ambacho kilimalizika tarehe 31 OKTOBA 2017. Aidha tumekagua maelezo kuhusu mfumo wa kuweka mahesabu pamoja na maelezo yote ya mahesabu ambayo yapo kwenye mahesabu haya.

MAJUKUMU YA WAKURUGENZI KUHUSU TAARIFA ZA FEDHA

Ni jukumu la Bodi ya Wakurugenzi kutayarisha taarifa za fedha ambazo zinakidhi matakwa ya taratibu za kimataifa za utayarishaji wa mahesabu (***International Financial Reporting Standards***) na kuzingatia pia matakwa ya sheria ya makampuni ***(Companies Act 2002***). Majukumu haya yanajumuisha mambo muhimu yafuatayo - kubuni, kutayarisha na kusimamia uthibiti wa ndani wa kampuni, kutayarisha taarifa za kifedha ambazo zinaonyesha hali halisi na ya ukweli bila ya kuwa na mapungufu ambayo yanatokana na udanganyifu au makosa ya kibinadamu, kuchagua na kuzitumia vyema taratibu bora za kihasibu. Aidha wakurugenzi wanapaswa kuhakikisha kwamba makadirio pamoja na makisio yao yana misingi thabiti.

MAJUKUMU YA MKAGUZI WA MAHESABU

Jukumu letu sisi kama wakaguzi ni kutoa maoni yetu ya kitaalam na kitaaluma kwenye mahesabu hayo kulingana na matokeo ya ukaguzi wetu. Tumefanya ukaguzi kwa kuzingatia taratibu za kimataifa za ukaguzi wa mahesabu ***(International Standards on Auditing***). Taratibu hizo zinatuhitaji kupangilia na kutekeleza ukaguzi wetu ili kwamba tuweze kujihakikishia usahihi wa hesabu hizo.

Ukaguzi unajumuisha uchunguzi wa kina pamoja na kuthibitisha na kupata ushahidi wa kuridhisha kuhusu usahihi wa hesabu hizo. Utaratibu ambao unatumika unaowana na matakwa ya mkaguzi husika ambaye anapaswa kuhakikisha kwamba mahesabu hayo hayana mapungufu au makosa ambayo yanatokana na udanganyifu au makosa ya kibinadamu. Mkaguzi anao wajibu wa kujihakikishia kwamba kampuni inazo sera thabiti za usimamizi wa ndani pamoja. Aidha mkaguzi hufanya ukaguzi wa kina wa makisio na makadirio yaliyofanywa na wakurugenzi. Mkaguzi shurti aridhike kwamba sera muafaka za utunzaji wa hesabu za kampuni zimefuatwa na kuelezewa bayana.

Tumeridhika kwamba tumepata ushahidi wa kutosha kuthibitisha maoni yetu ambayo tunayatoa.

MAONI YETU YASIYO NA SHAKA

Kwa maoni yetu taarifa za fedha, zinatoa sura ya ukweli na isiyopotosha jinsi hali ya kampuni ilivyokuwa tarehe 31 Oktoba 2017 pamoja na matokeo na mtiririko wa fedha kwa mwaka husika kwa kulingana na matakwa ya taratibu za kimataifa za utayarishaji wa mahesabu (International Financial Reporting Standards). Aidha taarifa hizi za fedha zimezingatia matakwa ya sheria ya makampuni (Companies Act 2002).

Taarifa kuhusu majukumu mengineo ya kisheria

Kwa kuzingatia matakwa ya sheria ya makampuni (Companies Act 2002) tunatoa taarifa kwamba, kulingana na ukaguzi wetu:

i) Tumepewa taarifa pamoja na maelezo yote ambayo tulihitaji ili kukamilisha ukaguzi wetu;

ii) Kwa maoni yetu vitabu vya mahesabu vinavyotakiwa vimetunzwa ipasavyo;

iii) Taarifa za kifedha ambazo zinaonyesha mapato ya kampuni pamoja na hali ya kifedha kwa ujumla zinakubaliana na vitabu hivyo.

....
H. J. Ndamallya,FCPA.082

MANAGING PARTNER.

NDAMALLYA & COMPANY,

CERTIFIED ACCOUNTANTS, AUTHORISED AUDITORS & TAX CONSULTANTS,

P. O. BOX 340,

ARUSHA.

25/10/2018

TAARIFA YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

MAPATO	ELEZO	2017 TZS'000	2016 TZS'000
Mauzo	3.0	6,977,101	4,169,848
Gharama ya Mauzo	4.0	(5,730,074)	(3,468,911)
Faida ghafi		**1,247,027**	**700,937**
Mapato mengineyo	5.0	2,190,145	2,615,982
Faida ya uendeshaji		**3,437,172**	**3,316,919**
Gharama za uendeshaji			
Gharama za utawala	6.0	(1,802,221)	(1,767,231)
Gharama za uuzaji na usambazaji	7.0	(454,353)	(500,333)
Jumla ya gharama		**(2,256,574)**	**(2,267,564)**
Faida/(hasara) ya uendeshaji		1,180,598	1,049,355
Gharama za masuala ya fedha	8.0	(899,635)	(749,898)
Faida ambayo ilipatikana kutokana na shughuli za kampuni kwa ujumla		280,963	299,457
Mapato mengineyo ambayo yanaweza kujumuishwa kwenye hesabu za mapato na matumizi		-	-
Mapato/(hasara) yasiyo ya kawaida	9.0	(38,990)	(20,065)
Faida/(hasara) kwa mwaka huu		**241,973**	**279,392**

....	....
Peter E. Sirikwa	**Justin M. Shirima**
Mwenyekiti	**Mkurugenzi Mtendaji**
23/10/2018	**23/10/2018**

MIZANIA KAMA ILIYOKUWA TAREHE 31 OKTOBA 2017

		2017	2016
Rasilimali za kudumu	**ELEZO**	**TZS'000**	**TZS'000**
Rasilimali halisi			
Majengo, mitambo na zana	9.0	23,023,991	23,124,360
Kodi ya pango iliyolipwa awali	13.0	5,800	16,800
Kuwekeza kwenye rasilimali fedha	12.0	5,000	5,000
Jumla ya rasilimali za kudumu		**23,034,791**	**23,146,160**
Rasilimali za muda			
Bidhaa zilizopo	14.0	2,980,778	1,326,922
Hesabu za kupokelewa	15.0	1,580,245	1,372,038
Kodi ya mapato	11.0	144,555	140,555
Fedha taslim na baki benki	16.0	97,820	41,780
Jumla ya rasilimali za muda		**4,803,398**	**2,881,295**
Jumla ya rasilimali zote		**27,838,189**	**26,027,455**
MTAJI NA MADENI			
Mtaji pamoja na akiba iliyopo			
Mtaji wa hisa	21.0	2,513,694	2,513,694
Akiba	22.0	18,039,636	17,881,301
Jumla ya mtaji		**20,553,330**	**20,394,995**
Madeni ya muda mrefu			
Mikopo	20.0	4,047,219	1,956,205
Madeni ya muda mfupi			
Hesabu za biashara za kulipwa	19.0	1,722,238	1,386,690
Ovadrafti ya benki	17.0	1,515,402	2,289,565
Jumla ya madeni ya muda mfupi		**3,237,640**	**3,676,255**
Jumla ya mtaji na madeni		**27,838,189**	**26,027,455**

....	....
Peter E. Sirikwa	**Justin M. Shirima**
Mwenyekiti	**Mkurugenzi Mtendaji**
23/10/2018	**23/10/2018**

MAELEZO KUHUSU MTIRIRIKO WA FEDHA KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

		2017	2016
FEDHA ZILIZOPATIKANA KUTOKANA NA SHUGHULI ZA KAMPUNI	**ELEZO**	**TZS'000**	**TZS'000**
Faida kabla ya kodi		241,973	279,392
Marekebisho yasikuwa ya kifedha kwenye mtiririko wa kifedha			
- Mali ambayo imeharibika		372,005	337,203
- Marekebisho ya mwaka uliopita		(83,628)	(364,481)
Kiasi cha fedha kilichotokana na shughuli za biashara zinazoendelea		**530,340**	**252,114**
Marekebisho kwenye mtaji wa biashara			
(Ongezeko)/Upungufu wa bidhaa		(1,653,856)	95,660
(Ongezeko)/Upungufu wa fedha zinazopokelewa		(208,207)	(545,817)
(Ongezeko)/Upungufu wa kodi iliyolipwa kabla ya muda wake		(4,000)	-
(Ongezeko)/Upungufu wa malipo		335,548	(291,253)
Jumla ya mabadiliko		(1,530,515)	(741,410)
Jumla ya mtiriko kwenye shughuli za		2,625	-
kibiashara (A)		(997,550)	(489,296)
Shughuli za uwekezaji			
Ongezeko kwa mali na vifaa	9.0	(274,261)	(103,247)
Kodi ya pango iliyolipwa awali		11,000	(4,800)
Uwekezaji kwenye rasilimali fedha		-	-
Jumla ya mtiriko kwenye shughuli za uwekezaji (B)		**(263,261)**	**(108,047)**
Shughuli za kifedha			
CBA mkopo wa muda mrefu		(1,310,051)	(156,689)
Barua ya dhamana CBA overdrafti ya benki		780,963	-
Jumla ya fedha iliyopokelewa kutokana na ingizo la fedha (C)		(774,163)	689,328
JUMLA YA MTIRIRIKO WA FEDHA (A+B+C)		(1,316,851)	532,639
Kiasi cha fedha mwanzo wa mwaka		56,040	(64,704)
		41,780	106,484
Kiasi cha fedha mwisho wa mwaka		**97,820**	**41,780**

Mahesabu hayaa yaliidhinishwa na Bodi ya Wakurugenzi tarehe 23/10/2018 na kusainiwa kwa niaba yao na:

Peter E. Sirikwa	**Justin M. Shirima**
Mwenyekiti	**Mkurugenzi Mtendaji**
23/10/2018	**23/10/2018**

Maelezo ambayo yameambatana na taarifa hii ni sehemu ya taarifa hii.

MAELEKEZO KUHUSU MABADILIKO KWENYE MTAJI KWA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA, 2017

MAELEZO	MTAJI WA HISA	AKIBA	JUMLA MNAMO	JUMLA MNAMO
			31.10.2017	31.10.2016
	TZS'000	TZS'000	TZS'000	TZS'000
Baki ya fedha hadi kufika tarehe 01.11.2017	2,513,694	17,881,300	20,394,994	20,480,083
Faida (hasara) ya mwaka	-	241,973	241,973	279,392
Marekebisho yaliyofanyika mwaka uliopita	-	(83,638)	(83,638)	(364,481)
Baki ya fedha hadi kufikia tarehe 31.10.2017	2,513,694	18,039,636	20,553,330	20,394,994

Mahesabu hayaa yaliidhinishwa na Bodi ya Wakurugenzi tarehe 23/10/2018 na kusainiwa kwa niaba yao na:

Peter E. Sirikwa	**Justin M. Shirima**
Mwenyekiti	**Mkurugenzi Mtendaji**

Maelezo ambayo yameambatana na taarifa hii ni sehemu ya taarifa hii.

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA, 2017

MAELEZO

1. KWA UJUMLA

TANGANYIKA FARMERS' ASSOCIATION PLC ilianzishwa kwa nia na jukumu kubwa la kuuza na kusambaza pembejeo za kilimo pamoja na bidhaa nyinginezo ambazo zina shabihiana. Aidha jukumu lake lingine ni kukodisha majengo ya biashara.

Barabara ya Zima Moto, Arusha S. L. P. 3010, Arusha
www.tfa.co.tz

2. MSIMAMO WA UHASIBU

Mahesabu haya yametengenezwa kwa kuzingatia msingi wa bei iliyolipwa (***historical cost basis***) ambapo bei ambayo imelipwa kwenye mauzo na manunuzi ya mali zozote zile huzingatiwa. Misingi muhimu ya uhasibu ambayo imetumika imeelezewa hapa chini.

1.2 TAARIFA KUHUSU KUZINGATIWA MATAKWA NA VIGEZO VYA KIUHASIBU

Mahesabu haya yametengenezwa kufuatana na mfumo wa kimataifa wa utayarishaji wa taarifa za fedha (***International Financial Reporting Standards).***

1.3 MISINGI MIKUU YA UHASIBU

(a) Kutambua mapato

Mapato yanajumuisha mapato halisi ambayo yamepatikana kutoka kwenye huduma ambazo zimetolewa na kampuni kwenye shughuli zake za kawaida Mapato yanaonyeshwa baada ya kupunguza kodi ya ongezeko ya thamani (VAT), marejesho kwenye malipo yoyote, pamoja na punguzo la bei.

Mauzo ya huduma yanatambuliwa kwenye kipindi ambacho huduma husika imetolewa kwa kuzingatia kumalizika kwa huduma hiyo.

(b) Shughuli ambazo zinahusu fedha za kigeni

i. Fedha iliyotumika

Kwenye taarifa hizi thamani ya fedha ambayo imetumika ni fedha ya Tanzania ambayo ndio fedha inayotumiwa kwa shighuli za siku hadi siku za kampuni.

ii. Shughuli za kifedha

Kwenye shughuli za kifedha ambazo zilihusu fedha za kigeni, thamani ya fedha hizo za kigeni imebadilishwa ili kupata thamani ya fedha ya Tanzania kulingana na viwango vya ubadilishaji fedha za kigeni kwenye siku husika. Mali pamoja na madeni yaliyopo kwenye thamani ya fedha za kigeni yameonyeshwa kwa thamani ya shilingi ya Tanzania. Hasara au faida iliyotokana na ubadilishwaji wa fedha hizo za kigeni umeoneshwa kama faida au hasara kwenye "Taarifa ya Mapato".

Taarifa na mahesabu haya yametarishwa kwa thamani ya fedha ya Kitanzania (TZs'000), ambayo ndio sarafu inayotumiwa na kampuni.

Thamani ya kubadisha fedha za kigeni iliyotumika tarehe 31 Oktoba, 2017 ilikuwa:

1USD =TZS 2,050/=

(c) Gharama za malipo ya pensheni

Wajibu wa kampuni kulipa michango kwenye mpango wowote ule wa pensheni pamoja na mafao ya uzeeni, unaonyeshwa kwenye mahesabu haya kama gharama za kampuni. Malipo ambayo yanafanywa na kampuni kwenye NSSF, PPF na LAPF kwa mujibu wa sheria pia yameonyeshwa kama gharama za kampuni.

(d) Kodi

Kodi imeonyeshwa kwenye mahesabu haya kama kodi ambayo imelipwa au kodi ambayo imehairishwa kulipwa na italipwa siku za usoni.

Kodi ya Kipindi kilichopo
Kodi ya kipindi kilichopo inajumuisha kodi ya mwaka huu pamoja na kodi yoyote ile ya vipindi vya nyuma ambayo inatarajiwa kulipwa kwa mamlaka husika - Tanzania Revenue Authority (TRA). Viwango ambavyo vimetumika kukadiria kodi hiyo ni viwango vilivyopo kwa mujibu wa sheria. Kiwango cha hivi sasa ni 30%.

Kodi ambayo imehairishwa kulipwa
Kodi ambayo amehairishwa kuipwa imeonyeshwa kwenye mahesabu haya kwa ukamilifu.

Kodi ambay imehairishwa kwa muhtasari ni kodi ambay kwa sababu moja au ingine bado haijalipwa. Kodi inaweza kuwa inatokana na sabubu kadhaa ikiwemo sababu ya kampuni kuwa imepata hasara kwa miaka mingi.

(e) **Mali, Majengo, Mitambo, Zana na Vifaa**

Thamani yamali, mitambo, zana/vifaa imeonyeshwa baada ya kupunguza uchakavu kutoka kwenye bei ya kununulia au kutoka kwenye thamani baada ya mali husika kutathminiwa upya.

Thamani ya ardhi na majengo zanafutwa kwenye vitabu kwa utaratibu wa kutumia mstari ulionyooka (***straight line method***). Uchakavu wa mali nyinginezo za kudumu umefanywa kwa kupunguza thamani ya mali husika kila mwaka kwa kutumia viwango mbavyo vitapelekea kufutwa kwa thamani yote kwenye maisha ya mali hiyo (***reducing balance***).

Viwango vya uchakavu vinavyotumika hivi sasa ni kama ifuatavyo:-

Aina ya Mali	%
Ardhi na majengo	1.25
Magari makubwa	37.5
Magari madogo	25.0
Mashine na mitambo	12.5
Samani	12.5
Kompyuta na vifaa vyake	37.5

(f) **Mali ambazo zimepoteza thamani**

Kila mwisho wa mwaka wa fedha wakati wa kutengeneza " Mizania", tathmini hufanywa ili kubaini na kuthibitisha kama kuna mali yoyoye ile ya kampuni ambayo inaweza kuchukuliwa kuwa imepoteza thamani yake kwa sababu moja au ingine. Inapobainika kwamba mali fulani imepoteza thamani yake, basi kiasi hicho cha thamani iliyopotea huchukuliwa kwenye mahesabu kama hasara iliyotokana na mali fulani kupoteza thamani.

(g) **Bidhaa za biashara**

Thamani ya bidhaa za biashara imepatikana baada ya kufananisha na kuchukua bei ya chini kati ya bei ya kununulia na bei ambayo bidhaa hizo zinaweza kuuzwa kwenye hali ya kawaida ya soko/biashara kwa hivi sasa na kupunguza uchakavu.

(h) **Madai ya biashara**

Madai ya biashara yameonyeshwa kwa kiwango cha bei ya mauzo bila ya kuongeza riba yoyote ile. Thamani ya madai ambayo ulipwaji wake ni wa mashaka imezingatiwa. Madai yasiyolipika kabisa hufutwa kwenye vitabu pindi inapothibitika hivyo.

(i) **Fedha taslim**

Kwenye "Taarifa inayohusu mtiririko wa fedha", fedha taslim na mali nyinginezo ambazo ziko sawa na fedha taslim, zimejumuisha kwenye fedha taslim zilizopo mkononi, pamoja na fedha taslim zilizopo kwenye mabenki.

(j) Kutengwa kwa viwango maalum

Inapojitokeza kwamba kampuni ina wajibu kwa hivi sasa wa kulipa kiasi fulani kutokana na masuala yaliyotokea siku za nyuma, na kiwango cha malipo hayo kinajulikana bayana, basi kwenye mahesabu haya kiwango cha kutosheleza kufanya malipo hayo kimetengwa.

(k) Madeni ya biashara na mengineyo

Mali na bidhaa ambazo bado hazijalipiwa (pale ambapo kampuni imekwisha kupokea hati ya madai ama laa) imeonyeshwa kwa bei halisi ya ununuzi bila ya kujumuisha riba yoyote ile.

(l) Hesabu kuhusu kodi ya pango iliyolipwa na kupokelewa awali

Kodi ya pango ambayo imepokelewa awali imeonyeshwa kwenye mahesabu ya faida na hasara kwa kuigawanya kodi hiyo kwenye kipindi chote husika cha upangaji.

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

		2017	2016
ELEZO 3.0	**MAPATO**	**TZS'000**	**TZS'000**
	Mauzo	6,977,101	4,169,848
	Mauzo yanatonana na mauzo ya pembejeo za kilimo na rasilimali zinazotokana na pembejeo		
ELEZO 4.0	**GHARAMA YA MAUZO**		
	Bidhaa zalizokuwepo mwanzo wa mwaka	1,326,922	1,422,585
	Manunuzi ya mwaka huu	7,383,930	3,373,248
		8,710,852	4,795,833
	Bidhaa zilizokuwepo mwisho wa mwaka wa fedha	(2,980,778)	(1,326,922)
	Jumla	**5,730,074**	**3,468,911**
ELEZO 5.0	**MAPATO MENGINEYO**		
	Kodi ya pango iliyopatikana	1,982,244	2,334,007
	Malipo ya kugharamia huduma	195,885	249,493
	Jumuisho la mapato mengineyo madogo madogo	10,217	32,482
	Kamisheni	1,799	-
	Faida kutokana na mauzo ya mali za kampuni	-	-
	Gawio lililopokelewa	-	-
	Jumla	**2,190,145**	**2,615,982**
ELEZO 6.0	**GHARAMA ZA UTAWALA**		
	Kodi ya ujuzi na maendeleo (SDL)	31,553	31,882
	Gharama za fidia kwa wafanyakazi	9,437	-
	Gharama za mafunzo kwa wafanyakazi	440	4,900
	Ada na gharama za wakurugenzi	107,487	107,660
	Ada za uanachama kwenye taasisi mbalimbali	5,092	10,323
	Ada za ukaguzi wa mahesabu	14,020	16,957
	Michango ya hiari	1,820	2,429
	Ustawi wa wafanyakazi na gharama za matibabu	43,110	27,400
	Ushuru wa stempu	100	929
	Magazeti na vijarida	2,327	1,343
	Gharama za kufanya usafi	103,217	99,611
	Gharama za marekebisho na matengenezo	20,041	51,332
	Bima na Leseni	115,238	107,293

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017 yanaendelea

	Umeme	17,240	22,890
	Gharama za huduma za sheria	32,953	50,348
	Gharama za huduma za kitaalam na kitaaluma	63,284	65,615
	Simu, usafirishaji barua na mawasiliano	25,280	27,505
	Kodi za viwanja na majengo	108,185	80,079
	Mishahara ya wafanyakazi	284,580	296,461
	NSSF/LAPF	16,031	27,001
	Uchapishaji na steshionari	40,875	33,334
	Gharama za usafiri	168,156	153,882
	Viburudisho	4,024	7,773
	Maji na uhifadhi	57,604	62,676
	Gharama za ulinzi	103,721	108,079
	Gharama za Mkutano Mkuu(AGM)	49,630	32,327
	Madeni yasiyolipika	-	-
	Uchakavu	376,772	337,202
	Jumla	**1,802,221**	**1,767,231**
ELEZO 7.0	**GHARAMA ZA UUZAJI NA USAMBAZAJI**		
	Mishahara na Ujira	275,340	229,129
	Michango ya mwajiri NSSF	24,393	19,651
	Michango ya mwajiri LAPF	445	-
	Malipo ya kiinua mgongo na utumishi wa muda mrefu	51,593	116,390
	Matangazo ya biashara	31,611	61,533
	Gharama za magari	71,031	73,630
	Jumla	**454,353**	**500,333**
ELEZO 8.0	**GHARAMA ZA MASUALA YA FEDHA**		
	Kamisheni na gharama za kibenki	21,343	53,821
	Riba	885,179	787,112
	(Hasara)/Faida ya kubadilisha fedha za kigeni	(6,887)	(91,035)
	Jumla	**899,635**	**749,898**

ELEZO 9.0 MAJENGO, MAZAO NA VIFAA

	Ardhi na majengo	Mitambo mashine na zana	Samani	Magari	Kompyuta na vifaa vyake	Jumla
	TZS. '000	TZS'000	TZS. '000	TZS. '000	TZS. '000	TZS. '000
BEI/THAMANI						
Ilivyokuwa 1.11.2016	25,304,896	113,038	140,276	162,595	127,319	25,848,123
Ongezeko mwaka huu	104,977	-	5,148	158,887	7,361	276,375
ilivyokuwa 31.10.2017	25,409,873	113,038	145,424	321,482	134,680	26,124,528
Uchakavu na mali kupoteza thamani						
Kufikia 01.11.2016	2,276,426	74,906	111,262	141,627	119,543	2,723,764
Ongezeko mwaka huu	317,623	4,767	4,270	44,436	5,676	376,773
Ilivyokuwa 31.10.2017	2,594,049	79,673	115,532	186,063	125,219	3,100,537
Thamani halisi kwenye vitabu						
Hapo 31.10.2017	22,815,824	33,365	29,892	135,419	9,461	23,023,991
Hapo 31.10.2016	23,028,470	38,131	29,014	20,968	7,776	23,124,359

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

ELEZO 10.0 MAPATO/MATUMIZI YASIYO YA KAWAIDA

Mpango mkakati wa kampuni	38,990	20,065

ELEZO 11.0 KODI YA MAPATO

Mwaki huu hakuna kodi ya mapato kwani kampuni imelimbikiza hasara ya jumla ya Shs. 5,366 milioni (2015: Shs. 4,622 milioni). Limbikizo hili la hasara limekwisha kukubaliwa na Tanzania Revenue Authority hadi mwaka 2011. Kutokana na kwamba haijulikani kama siku za usoni kampuni itapata faida ya kutosha kuweza kufuta limbikizo hili la hasara kodi ambayo imehairishwa kulipwa haijaonyeshwa.

ELEZO 12.0 UWEKEZAJI KWENYE HISA ZA MAKAMPUNI

	2017 TZS'000	2016 TZS'000
Happy Sausages	5,000	5,000
JUMLA	5,000	5,000

Kampuni ina hisa kwenye makampuni nyingine kama ambavyo imeonyeshwa hapo chini;

Jina la kampuni	Idadi ya hisa	Idadi ya hisa
Happy Sausages Ltd	391	391
Jumla ya hisa	391	391

ELEZO 13.0 KODI YA PANGO ILIYOLIPWA AWALI

	2017 TZS'000	2016 TZS'000
Kodi iliyolipwa awali	5,800	16,800

ELEZO 14.0 BIDHAA

	2017 TZS '000	2016 TZS '000
Bidhaa za kawaida	2,996.531	1,343,619
Punguza: Thamani ya bidhaa zilizochakaa	(15,753)	(15,753)
Bidhaa zilizopo njiani	-	(944)
Jumla	2,980,778	1,326,922

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017 yanaendelea

Gharama ya bidhaa ambazo zimeonekana kuwa ni gharama kwa kampuni kwa mwaka huu ni jumla ya TZS 3.556 bilioni (2015: TZS 1.988 bilioni). Gharama hii haijumuishi bidhaa ambazo zina jumla ya thamani ya TZS 15.7 milioni (2014: TZS 15.7 Milioni) ambazo ni bidhaa zilizo chakaa. Bidhaa zinatarajia kuwa zimeuzwa ndani ya kipindi cha miezi kumi na mbili.

ELEZO 15.0 MAPATO YA BIASHARA AMBAYO KAMPUNI INATARAJIWA KULIPWA

	2017 TZS'000	2016 TZS'000
Bidhaa ambayo imepokelewa	1,464,361	**1,323,945**
Mikopo ya wafanyakazi na nyongeza	115,884	**48,093**
Jumla	**1,580,245**	**1,372,038**

ELEZO 16.0 FEDHA TASLIM NA AKIBA BENKI

Fedha taslim	**20,627**	**301**
Akiba Benki	**77,193**	**41,479**
Jumla	**97,820**	**41,780**

ELEZO 17.0 OVERDRAFTI YA BENKI

CBA(T) Limited	**1,515,402**	**2,289,565**

Madhumuni ya ovadrafti hii ni kuhudumia biashara ya kampuni. Mkopo huu unatakiwa kulipwa wakati wowote ule ambapo benki itahitaji ulipwe vinginevyo utalipwa baada ya miezi kumi na mbili (12). Riba ambayo inatozwa ni asilimia ishirini (20%) kwa mwaka.

ELEZO 18.0 FEDHA TASLIM

Kwenye mahesabu haya fedha taslim mwisho wa kipindi husika ilikuwa ifuatavyo;

Fedha taslim	2017 TZS'000	2016 TZS'000
Fedha iliyo mkononi	**20,627**	**1,241**
Fedha iliyopo benki	**77,193**	**40,539**
Jumla	**97,820**	**41,780**

ELEZO 19.0 **MADENI AMBAYO KAMPUNI INATAKIWA KUYALIPA KWENYE BIASHARA**

	2017	2016
	TZS'000	TZS'000
Madeni ya biashara	1,456,238	1,109,298
Madeni mengineyo	266,000	277,392
Jumla	1,722,238	1,386,690

ELEZO 20.0 **MIKOPO AMBAYO INATOZWA RIBA**

	2017	2016
	TZS'000	TZS'000
CBA mkopo wa muda mrefu nambari I	3,266,256	1,956,205
CBA mkopo wa muda mrefu nambari II	-	-
CBA mkopo wa muda mrefu nambari III	-	-
Mkopo wa kununua bidhaa (Letter of credit)	780,963	
Mkopo wa matumizi wakati wa ununuzi wa bidhaa	-	-
Mkopo wa matumizi baada ya bidhaa kuwasili nchini	-	-
Jumla	4,047,219	1,956,205
Malipo ya kulipa ndani ya miezi kumi na mbili	-	-
Malipo ya kulipa baada ya miezi kumi na mbili	-	-
Jumla	4,047,219	1,956,205

MAELEZO JUU YA HESABU ZA MWAKA ULIOISHIA TAREHE 31 OKTOBA 2017

CBA MKOPO WA MUDA MREFU I TZS

Madhumuni ya mkopo, ukomavu wake na riba inayotozwa

Mkopo I huu ulitolewa kuiwezesha TFA PLC kulipa deni ambalo walikuwa nalo kwenye benki ya Tanzania Investment Bank (TIB) kufuatia mkopo ambao ulitolewa kwa madhumuni ya ukarabati na ujenzi wa TFA shopping centre Arusha. Baada ya TFA PLC kuilipa TIB deni hilo sasa linarithiwa na CBA Bank. Mkopo huu unalipwa kwa kiwango cha awamu sitini (60) za kila mwezi za TZS 21,400,000.00. Ukomavu wake ni mwezi Januari 2018. Riba inayotozwa ni asilimia nane nukta tano (8.5%) kwa mwaka.

CBA MKOPO WA MUDA MREFU II = TZS

Madhumuni ya mkopo, ukomavu wake na riba inayotozwa

Madhumuni ya mkopo huu ni kuiwezesha TFA PLC kulipa deni ambalo walikuwa wanadaiwa na benki ya Tanzania Investment Bank (TIB) kwenye mkopo ambao ulitolewa kwa madhumuni ya ukarabati na ujenzi wa TFA shopping centre Arusha. Baada ya TFA PLC kulipa deni hilo kwa TIB deni hilo sasa linarithiwa na CBA Bank. Mkopo huu wa muda mrefu unatakiwa kulipwa kwa awamu sitini (60) za kila mwezi kila mmoja ya awamu hizo ikiwa ni jumla ya TZS 26,666,666.67. (Shilingi ya Kitanzania Milioni Ishirini na Sita Laki Sita Elfu Sitini na Sita, Mia Sita Sitini na Sita na Senti Sitini na Saba Tu.) Hapo awali kipindi cha msamaha wa malipo cha miezi sita (6) kilitolewa. Tarehe ya ukomavu wa mkopo ni tarehe 30 Januari 2018. Riba inatozwa kwa kiwango cha asilimia ishirini (20%) kwa mwaka.

Mkopo wa kununulia bidhaa za biashara wa TZS 1,279,720,000.00

Madhumuni ya mkopo huu ni kuiwezesha TFA PLC kununua bidhaa nje na ndani ya nchi. Mkopo huu ni wa siku sitini (60). Kwenye mkopo huu TFA PLC inalipa kamisheni ya asilimia moja (1%) kila robo mwaka (miezi mitatu).

Dhamana zilizowekwa na TFA PLC kwenye mikopo mbali mbali

(a) **Dhamana Namba. I**

TFA PLC imeweka dhamana ya majengo yaliyopo kwenye majengo na nyumba kwenye hati ya Kiwanja Na.055042/6 na 055026/1 kilichopo Barabara ya Uhuru, maeneo ya viwanda mwelekeo wa barabara ya Babati, Jiji la Arusha ambazo zote mbili zimesajiliwa kuwa na thamani ya soko ya TZS 18,020,000,000.00.

(b) **Dhamana Nambari II**

TFA PLC imeweka dhamana ya Majengo pamoja na nyumba zilizopo kwenye Kiwanja Na.76 Kitalu 2E2, mtaa wa Boma jijini Arusha yenye hati ya kiwanja namba 055020/22, ambayo imesajiliwa kuwa na thamani ya soko ya TZS 3,535,000,000.00.

(c) **Dhamana Nambari III**

TFA PLC imeweka dhamana ya Majengo pamoja na nyumba iliyo kwenye Kiwanja Na.100, Kitalu 'A',Sehemu I, barabara ya boma iliyopo Manispaa ya Moshi, yenye nambari 12454-LR ambayo imesajiliwa kuwa na thamani ya soko ya TZS 1,195,000,000.

(d) Dhamana Nambari IV

TFA PLC imeweka dhamana mali zote za kampuni ambazo zimesajiliwa kuwa na thamani ya soko ya TZS 6,696,040,000.

		2017	2016
ELEZO 21.0	**MTAJI WA HISA**	**TZS'000**	**TZS'000**
	Mtaji wa hisa ulio idhinishwa		
	Hisa 300,000 za uanachama za TZS 10,000/= kila moja	3,000,000	3,000,000
	Uliotolewa na kulipwa		
	Hisa 251,370 za uanachama za TZS 10,000/= kila moja	2,513,694	2,513,694
	Hisa ambazo bado hazijatolewa		
	Hisa 48,630 za uanachama za TZS 10,000 kila moja	486,306	486,306

		2017	2016
ELEZO 22.0	**AKIBA**	**TZS'000**	**TZS'000**
	Baki iliyokuwepo mwanzo wa	17,881,301	17,966,390
	mwaka Faida/(Hasara) kwenye	241,973	279,392
	mwaka huu Marekebisho ambayo	(83,638)	(364,481)
	yamefanyika Baki mnamo	18,039,636	17,881,301
	tarehe 31/10/2016		

ELEZO 23.0 MAREKEBISHO YALIYOFANYWA MWAKA ULIOPITA

Madeni ya biashara kwa mwaka Uliopita	83,638	364,481
Kurekebisha tofauti ambayo Imejitokeza	-	-
Jumla	83,638	364,481

Marekebisho ya vipindi vilivyopita ya jumla ya TZS 363 milioni yamesababishwa na gharama ambazo hazikujumuishwa kwenye hesabu nyakati za kufunga mwaka wa fedha.

ELEZO 24.0 MIRADI MIKUBWA PAMOJA NA MADENI MAKUBWA YANAYOWEZA KUJITOKEZA

Hapakuwa na madeni yoyote makubwa ambayo yanaweza kujitokeza wala mikataba ya miradi yoyote mikubwa ambayo ilkuwa imeidhinishwa mnamo tarehe 31 OKTOBA 2017.

ELEZO 25.0 KUJILINDA NA ATHARI ZA KIFEDHA

a) **Athari za kiwango cha riba**
Kampuni imejilinda vyema na athari za kiwango cha riba kwani mikopo yote inaviwango vya riba ambavyo vimekubaliwa na kueleweka vyema na pande zote.

b) **Athari za kutoa mikopo kwa wateja**
Kwa kawaida kampuni huwa inaonekana kukabiliwa na athari ya kutoa mikopo kwa wateja kama kampuni inao wateja wengi waliopewa mikopo ya huduma au bidhaa hivyo kwamba wateja hao wasipolipakwa wakati, hali ya kifeda ya kampuni husika taathirika. TFA PLC ina wateja wachache sana kwenye majengo ya kupanga ambao wamepewa mikopo. Hivyo basi kampuni haikabiliwi na athari za kutoa mikopo.

c) **Athari za fedha za kigeni**
Wapangaji waliowengi wanatozwa kodi ya pango kwa kiwango cha dola za Marekani. TFA PLC inakabiliana na athari za fedha za kigeni kwa kutumia fedha hizo zikiwa kwenye dola za Kimarekani kununulia bidhaa ndani pamoja na nje ya nchi.

d) **Kujilinda na kushuka kwa ukwasi**
TFA PLC inajikinga vyema na athari za kushuka kwa ukwasi. Kampuni hufanya hivyo kwa kuhakikisha kwamba ina baki ya kutosha, kukopa kutoka benki, nakuhakikisha kila mara kwamba inazo fedha za kutosha kutekeleza majukumu yake.

ELEZO 26.0 WAFANYAKAZI
Kampuni ina wastani wa wafanyakazi 51

ELEZO 27.0 KUSAJILIWA
Kampuni imesajliwa Tanzania kama kampuni binafsi chini ya sheria ya makampuni (Companies Act 2002) na ina usajili nambari 1826

ELEZO 28.0 FEDHA
Taarifa hizi za fedha zimeonyeshwa kwa Shilingi za Kitanzania (TZs.) kwani ndio sarafu ambayo kimsingi hutumika na kampuni. Aidha Katika shughuli zake kwa ujumla kampuni hutumia Shlingi za Kitanzania (TZs.) pamoja na Dola za Kimarekani (US$).

ELEZO 29.0 ULINGANIFU WA KIHESABU
Pale ambapo imekuwa ni lazima kufanya hivyo, tarakimu za mwaka uliopita zimerekebishwa ipasavyo kwa minajili ya tarakimu hizo kuwiana na mpangilio wa hesabu za mwaka huu.